

สารบัญ

ฉบับนี้

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

ในโอกาสที่ “วันรพีฯ” อันเป็นวันคล้ายวัน
สิ้นพระชนม์ของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้า
รพีพัฒนศักดิ์ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ เวียนมา
บรรจบครบรอบอีกครั้งหนึ่งในปีนี้ จึงเป็นโอกาสอันดีที่
นักกฎหมายไทย ตลอดจนชาวไทยทั้งผองจะได้น้อม
รำลึกถึงพระกรุณาธิคุณของเสด็จในกรมหลวงราชบุรีฯ ที่
ทรงวางรากฐานอันมั่นคงให้แก่สถาบันตุลาการและ
วงการศึกษานิติศาสตร์ไทย และด้วยรากฐานที่พระองค์ทรงสถาปนาไว้ด้วยพระอุตสาหะนี้โดยแท้
ส่งผลให้สถาบันตุลาการและวงการศึกษานิติศาสตร์ไทยจำเริญงอกงามดังที่ปรากฏในปัจจุบันกาลนี้
และคงจะยั่งยืนสถาพรสืบไปจวบจนอนาคตกาลอันหาที่สุดมิได้

ทราบกันเป็นอย่างดีว่า สยามประเทศเสียสิทธิสภาพนอกอาณาเขต (Extraterritorial Right)
ให้แก่ชาติมหาอำนาจต่างๆ ในช่วงยุคล่าอาณานิคม เป็นเหตุให้ศาลสยามไม่มีเขตอำนาจชำระคดี
ความเหนือคนชาติและคนในบังคับของชาติมหาอำนาจนั้นๆ พระองค์เจ้ารพีฯ ในฐานะที่ทรง
ตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงยุติธรรมในสมัยนั้นได้ทรงใช้พระวิริยะแลอุตสาหะเป็นอันมากในการ
สถาปนาระบบศาลยุติธรรมให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับระบบศาลและงานยุติธรรมอันเป็น
สากล ในการนี้ ทรงเล็งเห็นว่าสยามประเทศยังขาดบุคลากรผู้เชี่ยวชาญกฎหมายสมัยใหม่เป็นอัน
มาก พระองค์จึงทรงก่อตั้ง “โรงเรียนสอนกฎหมาย” ขึ้น เพื่อผลิตบุคลากรด้านวิชาชีพกฎหมายให้
สอดคล้องกับนโยบายแห่งรัฐที่จะต้องมีการปฏิรูประบบศาลและงานยุติธรรมให้มีความเป็นสากล
โดยพระองค์ทรงเป็นผู้ประสานวิชาการให้แก่นักเรียนด้วยพระองค์เองอีกด้วย ซึ่งพระอุตสาหะ
ของพระองค์ก็ผลิตดอกออกผลเป็นอย่างดี ดังที่ Mr. Walter A. Graham นักเขียนชาวอังกฤษซึ่งเข้า
มาสังเกตการณ์ประเทศสยามในครั้งนั้นมีบันทึกไว้ว่า “ราชการกระทรวงในยุคนั้นบริสุทธิ์ยุติธรรม
อย่างที่ประเทศไทยไม่เคยมีมาแต่กาลก่อน ผู้พิพากษาไทยในยุคนั้นอาจเปรียบเทียบกับผู้พิพากษา
ของประเทศต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ในราวประมาณปี ค.ศ. 1909 กระทรวงยุติธรรมเปรียบประดุจ
ดวงดาวที่สุกสว่างเรืองรัศมีดวงหนึ่งในวงการบริหารราชการไทย”

ด้วยพระกรุณาธิคุณของพระองค์ที่ทรงสร้างคุณูปการแก่วงการนิติศาสตร์และการศาลไทย
ดังนี้ ปวงชนชาวไทยจึงพร้อมใจกันถวายพระสมัญญานามให้แก่ ‘พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้า
รพีพัฒนศักดิ์ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์’ ว่า “พระบิดาแห่งกฎหมายไทย” เพื่อเป็นการยอ
พระเกียรติยศที่ทรงเสียสละพระวรกายบำเพ็ญพระกรณียกิจเพื่อประเทศชาติบ้านเมือง
สมดังพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า “My life is service.”

Wsu sunthorn

รองศาสตราจารย์พรชัย สุนทรพันธุ์
คณบดีคณะนิติศาสตร์